

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 OSLO

Dato: 16.09.2011
Deres ref: 10/1904 TMe

Høringsuttalelse - Endring i forskrift om beregning av tilleggsavsetninger

Vi viser til Finansdepartementets brev av 04.07.2011 med forslag til endring i forskrift om beregning av tilleggsavsetninger. I det vedlagte høringsnotatet omhandles også Banklovkomisjonens arbeid med andre regelverksendringer og fremdriftsplan for dette arbeidet.

Den Norske Aktuarforening (DNA) ønsker å kommentere forslaget til endring av forskrift, samt gi noen kommentarer til omtalen av arbeidet med andre regelverksendringer og fremdriften i dette arbeidet.

Forslag til forskriftsendring

DNA støtter det fremsatte forslag til forskriftsendring som hever grensen for individuell oppbygging av tilleggsavsetninger fra 2 til 3,5 prosent. Forslaget vil være et godt bidrag til muliggjøre økningen i de nødvendige buffere for kontrakter med lite tilleggsavsetninger, noe som blant annet gjelder for mange fripoliser. Samtidig må det påpekes at taket også kunne vært satt høyere.

Andre regelverksendringer

I høringsnotatet drøftes en rekke andre regelverksendringer som kan foretas for å styrke pensjonsinnretningenes situasjon ved innføring av Solvens II. DNA er enige i at innføring av Solvens II i Norge vil kreve tilpasninger i regelverket. Vi er derfor svært opptatt av at det kommer på plass endringer i regelverket for forsikringsvirksomhet i Norge som gjør det mulig å håndtere dagens produkter etter innføring av nye solvensregler. DNA er enig i at problemet i forhold til nye solvenskrav kan virke særlig stort for fripoliser. Det er derfor viktig å finne løsninger som både sikrer at det ikke blir utstedt mange fripoliser ved overgang til nye ordninger, samt sikrer at solvenskravet for eksisterende fripoliser ikke blir uhåndterlig.

DNA er opptatt at de produkter som tilbys i det norske marked har rammebetingelser som innebærer at produktet møter de forventninger kundene har til produktet. DNA er videre opptatt av at eier av den pensjonsinnretning som tilbyr produktet, har rammebetingelser som

gjør det attraktivt å tilby produktet under forskjellige økonomiske scenarier og at eier gjennom dette har en felles interesse med sine kunder i forvaltning av produktet og tilhørende pensjonsmidler. Rammebetingelsene må derfor være av en slik beskaffenhet at de gir en symmetri i risiko og fortjenestemulighet for de involverte parter.

Etter DNAs oppfatning er dagens rammebetingelser usymmetriske, ved at eier i for stor grad er eksponert for en nedside og i mindre grad tar del i en oppside i produktet. Dette gir som resultat at produktet i liten grad tiltrekker seg nye aktører og ikke gir grunnlag for økt konkurranse og større valg av leverandører. Resultatet blir at mange av dagens eiere primært søker å sikre produktet mot negativ eksponering av egenkapitalen fremfor å etterstrebe en høyere avkastning på pensjonsmidlene.

I et historisk perspektiv har etter vår oppfatning særlig fripoliseproduktet ikke hatt tilfredsstillende rammebetingelser totalt sett etter at overskuddsfondene ble oppløst og det ble innført krav om rentegaranti på overskudd ved ny forsikringsvirksomhetslov som trådte i kraft i 1989. Problemet har materialisert seg ved stadige tiltak for å bedre situasjonen. Verdiøkning av pensjonene har vært liten fordi avkastningen ikke har vært vesentlig høyere enn den garanterte renten.

En rekke av de forslag som er nevnt i høringsnotatet, herunder forslag fra Finanstilsynet og et noenlunde sammenfallende forslag fra Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO), bør utredes og vurderes innført. Vi vil særlig nevne mulighetene for å bruke tilleggsavsetninger ved negativ avkastning og at tildeling av overskudd til eier bør kunne skje før tildeling til tilleggsavsetninger for de produktene som har overskuddsdeling.

Samtidig vil vi nevne at det finnes ytterlige løsningsmuligheter. Vi vil her trekke frem at i stedet for å avsette til tilleggsavsetninger kunne overskuddet hvert år fordeles til kundene, men uten endelig virkning og uten avkastningsgaranti på overskuddet. Alt fremtidig overskudd etter at eier har tatt ut sin del av det kan gå inn i dette her kalt "overskuddsfondet". Ved utbetalingsstart utbetales fondet gradvis for eksempel med en del som gjøres om til garanterte ytelser og/eller ikke garanterte ytelser som kan svinge ut fra fremtidig overskudd. Et slikt fond vil kunne ha en helt annen langsiktig og risikoreducerende effekt enn tilleggsavsetninger og det vil ikke oppstå diskusjon og konkurransevridning i forhold til avsetninger til tilleggsavsetninger som vi er kjent med forekommer i dag.

Overgang til nye produkter

Banklovkommisjonen arbeider med tilpasninger av pensjonslovene til pensjonsreformen. Det vil bli utarbeidet forslag til nye produkter (ytelsesprodukter), og det må forventes at mange foretak vil ønske å endre ytelsesordningen sin til nye produkter. For å unngå at det utstedes fripoliser ved en slik overgang kan regelverket lages slik at de opparbeide rettigheter beholdes, men innarbeides i de nye løsninger som er under utredning.

Fremdriftsplanen

I høringsnotatet sies det at en vurdering av rammebetingelsene ikke egner seg til å bli gjennomført med virkning fra 2011 fordi de vil kreve til dels omfattende lovendring. Samtidig sies det at det arbeides med løsninger som skal begrense pensjonsinnretningenes utfordringer ved overgang til Solvens II og at disse skal være på plass i 2011. Det er imidlertid ikke beskrevet hvilke løsninger som vurderes.

Hvorvidt forslag til løsning for fripoliser bør og kan utredes i 2011 kan vi ikke uttale oss om, siden disse løsningene ikke er beskrevet. Aktuarforeningen er enig i at endringer ut fra forslagene fra Finanstilsynet og FNO vil kreve lovendringer, men mener det bør være mulig å utrede og ha på plass et nytt regelverk før 2013. Vi vil fremheve viktigheten av at endringene i regelverket fremstår som gjennomtenkte og helhetlige.

Med vennlig hilsen
Den Norske Aktuarforening

Erik Falk
Formann

Den Norske Aktuarforening (DNA) er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse eller tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser. De aller fleste aktuarer som arbeider med forsikringsfaglige spørsmål, er medlemmer av foreningen.